

«АСКО» СК» АҚ
директорлар Кеңесімен
БЕКІТІЛДІ
«06» қыркүйек 2022 ж.
№ СД 24-22 Хаттама

ҚЫЗМЕТІ ҮШІНШІ ТҰЛҒАЛАРҒА ЗИЯН КЕЛТІРУ ҚАУПІМЕН БАЙЛАНЫСТЫ ОБЪЕКТ ИЕЛЕРІНІҢ АЗАМАТТЫҚ-ҚҰҚЫҚТЫҚ ЖАУАПКЕРШІЛІГІН МІНДЕТТІ САҚТАНДЫРУ ЕРЕЖЕЛЕРІ¹

1 БӨЛІМ. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1.1. «АСКО» Сақтандыру компаниясы» Акционерлік Қоғамы осы міндетті экологиялық сақтандыру ережелері (әрі қарай мәтін бойынша-Ереже) Қазақстан Республикасының 7 шілде 2004ж. №580-II «Қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объект иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру туралы» Заңына (әрі қарай-Заң) сәйкес қызметі үшінші тұлғаларға (әрі қарай-Сақтанушылар) зиян келтіру қаупімен байланысты объект иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарттарын жасау тәртібін анықтайды.

1.2. Қазақстан Республикасының «Азаматтық қорғау туралы» Заңына сәйкес өнеркәсіп қауіпсіздігі бойынша декларациялауға жататын объекттер қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объект иелері болып табылады.

1.3. Өнеркәсіп қауіпсіздігі декларациялары тіркелген объекттер тізімі оның интернет-қорында уәкілетті орган орналастырады, немесе республикалық мерзімді басылымдарда қазақ және орыс тілдерінде жарияланады.

2. БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ОБЪЕКТІСІ

2.1. Қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объект иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру объектісі (әрі қарай-объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру) қауіпті өндірістік фактормен үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және/немесе мүлкіне келтірілген зиянды ҚР азаматтық заңдарымен белгіленген өтеу міндетімен байланысты қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объект иелерінің мүліктік мүддесі болып табылады.

3 БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЛАРЫНЫҢ ТІЗІМІ

¹ 2022 жылғы 12 қыркүйектен бастап қолданысқа енгізіледі

3.1. Сақтандыру шарты бойынша қауіпті өндірістік факторлармен үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және/немесе мүлкіне келтірілген зиянды өтеу бойынша Сақтанушының (сақтандырылушының) азаматтық-құқықтық жауапкершілігінің туындау дерегі сақтандыру жағдайы болып танылады.

3.2. Сақтандыру жағдайының туындауын, сонымен қатар келтірілген шығындарды дәлелдеуді Сақтанушы көтереді.

4 БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЛАРЫНАН ЕРЕКШЕЛІКТЕР ЖӘНЕ САҚТАНДЫРУ ШЕКТЕУЛЕРІ

4.1. Келесі салдарынан келтірілген залал сақтандыру жағдайы болып табылмайды:

- 1) әскери әрекеттер;
- 2) азаматтық соғыс, халық толқулары, жаппай тәртіп бұзушылық және ереуілдер.

5 БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ СОМАЛАРЫН АНЫҚТАУ ТӘРТІБІ

5.1. Объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты бойынша сақтандыру сомасы тиісті қаржы жылына республикалық бюджет туралы заңмен белгіленген айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде құралады:

- 1) 600 000- қауіпті өндірістік факторлардың зиянды әрекеттері нәтижесінде жәбірленушілердің ең көп саны төрт мың адамнан асса;
- 2) 350 000- қауіпті өндірістік факторлардың зиянды әрекеттері нәтижесінде жәбірленушілердің ең көп саны екі мың адамнан асса, алайда, төрт мың адамнан көп болмауы тиіс;
- 3) 225 000- қауіпті өндірістік факторлардың зиянды әрекеттері нәтижесінде жәбірленушілердің ең көп саны мың жарым адамнан асса, алайда, екі мың адамнан көп болмауы тиіс;
- 4) 115 000- қауіпті өндірістік факторлардың зиянды әрекеттері нәтижесінде жәбірленушілердің ең көп саны жеті жүз елу адамнан асса, алайда, мың жарым адамнан көп болмауы тиіс;
- 5) 50 000- қауіпті өндірістік факторлардың зиянды әрекеттері нәтижесінде жәбірленушілердің ең көп саны үш жүз адамнан асса, алайда, жеті жүз елу адамнан көп болмауы тиіс;
- 6) 30 000- қауіпті өндірістік факторлардың зиянды әрекеттері нәтижесінде жәбірленушілердің ең көп саны жүз елу адамнан асса, алайда, үш жүз адамнан көп болмауы тиіс;
- 7) 12 000- қауіпті өндірістік факторлардың зиянды әрекеттері нәтижесінде жәбірленушілердің ең көп саны жетпіс бес адамнан асса, алайда, жүз елу адамнан көп болмауы тиіс;

- 8) 5000- қауіпті өндірістік факторлардың зиянды әрекеттері нәтижесінде жәбірленушілердің ең көп саны он адамнан асса, алайда, жетпіс бес адамнан көп болмауы тиіс;
- 9) 1000- өзге декларацияланатын қауіпті өндірістер үшін, егер қауіпті өндірістік факторлардың зиянды әрекеттері нәтижесінде жәбірленушілердің ең көп саны он адамға дейін.

6 БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫН ЖАСАУ ТӘРТІБІ

6.1. Объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын Сақтандырушы сақтандыру полисын электрондық нысанда рәсімдеу жолымен жасайды.

6.2. Қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объект иелері біреуден көп болса, қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты олардың кез келгенімен сақтандыру полисында барлық иелерді сақтандырушылар ретінде көрсету қажет.

Объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартымен үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және/немесе мүлкіне қауіпті өндірістік факторлармен зиян келтіру салдарынан пайда болған міндеттемелер бойынша сақтандыру төлемін іске асыруды қарастырады, моральдік зиянды өтеу, өткізіп алған пайда мен тұрақсыздық айыбын төлеуден басқа.

6.3. Объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты Сақтанушы алғашқы сақтандыру жарнасын енгізген сәттен бастап күшіне еніп жақтар үшін міндетті болады, егер объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартымен өзгесі қарастырылмаса.

6.4. Объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты Сақтанушының қалауы бойынша Сақтандырушыға жазбаша жүгіну немесе Сақтанушы мен Сақтандырушы арасында электрондық ақпараттық ресурстармен алмасу арқылы жасалуы мүмкін.

7 БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫНЫҢ ӘРЕКЕТ ЕТУ МЕРЗІМІ ЖӘНЕ ОРНЫ

7.1. Объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты Сақтанушы алғашқы жарнаны енгізген күннен бастап күшіне енеді және жақтар үшін міндетті болып табылады, егер объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартымен өзгесі қарастырылмаса.

7.2. Объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты күшіне енген күннен бастап он екі айдан астам уақытқа жасалады.

Объект иесі қызметін он екі айдан аз уақытқа іске асырса, объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты қызметт іске асырған уақытқа жасалады, алайда, алты айдан кем емес болуы тиіс.

7.3. Сақтандыру қорғауының әрекет ету мерзімі объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартының әрекет ету мерзіміне сәйкес келеді.

7.4. Егер объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартымен өзгесі қарастырылмаса, Объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартының әрекет ету мерзімі Қазақстан Республикасының аймағымен шектеледі.

8 БӨЛІМ. ЖАҚТАРДЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ ЖӘНЕ МІНДЕТТЕРІ

8.1. Сақтанушы (Сақтандырылушы) құқылы:

1) Сақтандырушыдан объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандырудың тараптарын, шарт бойынша объект иелерінің құқықтары мен міндеттерін түсіндіруді талап етуге;

2) сақтандыру тәуекелін бағалау үшін тәуелсіз сарапшыны қатыстыруға;

3) келтірілген зиян мөлшерін бағалау және Сақтандырушы (оның ішінде Сақтандырушының интернет-қоры арқылы) және (немесе) тәуелсіз сарапшы іске асырған сақтандыру төлемінің мөлшерін есептеулер нәтижелерімен танысуға;

4) Объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын мерзімінен бұрын қысқартуға (бұл құқық Сақтанушыға ғана қолданылады);

5) Заңның 21-1 бабымен қарастырылған ерекшеліктерді ескере отырып, Сақтандырушыға немесе сақтандыру омбудсманына немесе сотқа объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартынан шығатын мәселелерді реттеу үшін жүгінуге;

6) өтінішті және тіркелген құжаттарды «Сақтандыру қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңында көзделген ерекшеліктерді ескере отырып, сақтандыру омбудсманына (тікелей сақтандыру омбудсманына, оның ішінде оның интернет-қоры, немесе Сақтандырушы арқылы, оның ішінде оның филиалы мен өкілдігі, өзге де жекеленген құрылымдық бөлімше, интернет-қор арқылы) жіберуге;

7) Қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объектіде сақтандыру тәуекелінің төмендеуіне әкеп соғуы мүмкін мән-жайлар, сақтандыру жағдайының басталу ықтималдығы немесе ол басталған кезде ықтимал зиян мөлшері өзгерген жағдайда объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартының тараптарын өзгертуді талап етуге (осы құқық Сақтанушыға ғана қолданылады);

8) сақтандыру төлемін Заңмен қарастырылған жағдайда және тәртіпте алуға.

Объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартымен Сақтанушының (Сақтандырылушының) ҚР заңнамалық актілеріне қайшы келмейтін өзге құқықтары болуы мүмкін.

8.2. Сақтанушы міндетті:

- 1) сақтандыру сыйақысын объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартымен қарастырылған мөлшерде, тәртіпте және мерзімде төлеуге;
- 2) объект иелері жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын жасаған сәттен бастап он күнтізбелік күн ішінде ол туралы уәкілетті органдарды хабардар етуге;
- 3) объект иелері жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын жасау барысында Сақтандырушыға объект иелері жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарттары және оның алдындағы шарттар туралы, сақтандыру жағдайлары, сақтандыру төлемдері және объект иелері жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын жасауға қажетті өзге мәліметтерді ұсынуға;
- 4) үш жұмыс күні ішінде Сақтандырушыға және уәкілетті мемлекеттік органдарға, оларға құзырларына қарай, жайттардың өзгеруі туралы хабарлауға, егер ол өзгерістер сақтандыру тәуекелдерінің ұлғаюына әсерін тигізсе ;
- 5) Сақтандырушыны және мемлекеттік өзгерістер туралы, олардың құзырларына қарай, жоспарланған жаңартулар және/немесе қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объекттерді қайта бейімдеу жайлы хабардар етуге;
- 6) үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және/немесе мүлкіне қауіпті өндірістік факторлардың зиянды әрекеттерінің алдын алу бойынша барлық қажетті және қолдағы шараларды қолдануға;
- 7) Сақтандырушыға зиянды келтіруге жауапты тұлғаға кері талап қою құқығының ауысуын қамтамасыз етуге.

Объект иелері жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартымен Сақтанушының ҚР заң актілеріне қайшы келмейтін өзге міндеттері болуы мүмкін.

8.3. Сақтандырушы құқылы:

- 1) объект иелері жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын жасау барысында Сақтанушыдан (сақтандырылушыдан) ҚР Азаматтық кодексімен қарастырылған мәліметтерден өзге, Заңға сәйкес объект иелері жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын жасауға қажетті мәліметтерді ұсынуды талап етуге, оның ішінде алдындағы объект иелері жауапкершілігін міндетті және ерікті сақтандыру шарттары, сақтандыру жағдайлары және сақтандыру төлемдері туралы мәліметтерді;
- 2) сақтандыру тәуекелін бағалауға қажетті тәуелсіз сарапшыны қатыстыруға;
- 3) тиісті мемлекеттік органдардан және ұйымдардан, олардың құзырларына қарай, сақтандыру жағдайының туындау дерегін растайтын, үшінші тұлғаларға келтірілген зиянның мөлшерін растайтын құжаттарды сұратуға;
- 4) үшінші тұлғалардың бүлінген мүлкін және зақымдалған аймақты қарауға қатысуға және қарау актісіне қол қоюға;
- 5) егер қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объектте (сақтандыру жағдайының туындау мүмкіндігі немесе ол туындаған жағдайда

болуы мүмкін шығынның мөлшері) сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына әкеліп соқтыруы мүмкін жайттар өзгерген жағдайда объект иелері жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартының тараптарын өзгертуді талап етуге;

6) Сақтанушының (сақтандырылушының) атынан немесе оның тапсырысы бойынша келтірілген шығынды өтеумен байланысты қатынастарда мүддесін білдіруге;

7) Сақтанушының (сақтандырылушының) тапсырысы бойынша сотта оның атынан пайда алушылар ұсынған талап арыздарға қатысты істерді жүргізуді өзіне қабылдауға. Алайда, Сақтандырылушының ол әрекеттері сақтандыру төлемін іске асыру бойынша өз міндетін тану деп бағаланбайды.

8) зиянды келтіруге жауапты тұлғаға кері талап қою құқығын ұсынуға.

8.4. Сақтандырушы міндетті:

1) Сақтанушыны (сақтандырылушыны) объект иелері жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты тараптарымен таныстыруға, оның ішінде объект иелері жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартынан шығатын жақтардың құқықтары мен міндеттерімен таныстыруға;

2) Сақтанушыға (сақтандырылушыға) сақтандыру полисын рәсімдеуге;

3) объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты бойынша сақтандыру қорғанысының қолданылу кезеңінде пайда болған сақтандыру жағдайы (сақтандыру жағдайы ретінде қаралатын оқиға) туралы хабарлау кезінде оны дереу тіркеуге және қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын реттеу, бақылау және қадағалау жөніндегі уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісіне сәйкес дерекқорларды қалыптастыру және жүргізу жөніндегі ұйымға осы сақтандыру жағдайы (сақтандыру жағдайы ретінде қаралатын оқиға) бойынша мәліметтерді ұсынуға;

4) сақтандыру жағдайы басталған кезде Заңда көзделген тәртіппен және шартпен сақтандыру төлемін жүргізуге;

5) сақтандыру жағдайының туындау дерегін және сақтандырушымен өтеуге жататын зиян мөлшерін растайтын құжаттар жетпей жатқан жағдайда оларды алған күннен бастап үш жұмыс күні ішінде ол туралы арыз иесіне жетпей тұрған және (немесе) дұрыс рәсімделмеген құжаттардың толық тізімін көрсетіп, хабарлауға;

6) сақтандыру төлемін іске асырудан бас тарту туралы шешім қабылдаған жағдайда Сақтанушыға (пайда алушыға) жазбаша түрде бас тартудың дәлелді себептерін және Сақтанушының (Сақтандырылушының, Пайда алушының) Қазақстан Республикасы заңнамасының ерекшеліктерін ескере отырып,

келіспеушіліктерді реттеу үшін сақтандыру омбудсманына жүгіну құқығы туралы хабарлама жолдауға;

7) сақтандыру құпиясын сақтауға;

8) Сақтанушыдан (үшінші тұлғадан, пайда алушыдан) Сақтанушының (үшінші тұлғаның, пайда алушының) талаптарын қарау жайлы арызды алған жағдайда дауды одан кейін бес жұмыс күні ішінде реттеу тәртібін көрсетіп, жазбаша жауап ұсынуға;

9) Сақтанушыдан (үшінші тұлғадан, пайда алушыдан) сақтандыру омбудсманына жолданатын арызды алған сәттен бастап үш жұмыс күні ішінде оған тиесілі құжаттарды, аталған арызды қайта жолдауға.

Объект иелері жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартымен ҚР заң актілеріне қайшы келмейтін өзге міндеттері қарастырылуы мүмкін.

9 БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫ ТУЫНДАҒАН ЖАҒДАЙДА САҚТАНУШЫНЫҢ ӘРЕКЕТТЕРІ

9.1. Сақтанушы міндетті:

1) сақтандыру жағдайы туралы оған мәлім болған сәттен бастап дереу, алайда, үш күннен кешіктірмей, ол жайлы Сақтандырушыны хабардар етуге;

2) үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және/немесе мүлкіне қауіпті өндірістік факторларының зиянды әрекеттері пайда болған жағдайда қалыптасқан жағдайда болуы мүмкін шығындардың алдын алу немесе оларды азайту бойынша дұрыс және қолайлы шараларды, оның ішінде жәбірленушілердің мүлкін сақтауға және оларға көмек көрсету бойынша шараларды қолдануға;

3) Сақтандырушының өкіліне қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объекте оқиғаны, апаттың туындау себептері және өзге жайттарын өз бетімен тергеуді қамтамасыз етуге;

4) бүлінген мүлікті және зақымдалған аймақты (қауіпсіздік мүдделеріне қайшы келмесе және залал мөлшеріне әсер етпесе) Сақтандырушы өкілінің қарауына дейін сақтандыру жағдайы туындағаннан кейінгі түрінде сақтау үшін барлық қолдағы шараларды қолдануға.

5) Сақтандырушыға сақтандыру жағдайының барысы, себептері мен салдары, сонымен қатар келтірілген зиянның сипаты мен мөлшері туралы талдауға мүмкіндік беретін барлық ақпаратты (қажет болған жағдайда-жазбаша нысанда) және құжаттарды ұсынуға;

6) үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және/немесе мүлкіне қауіпті өндірістік факторлармен келтірілген зиянды өтеу туралы талапты немесе талап арызды ұсынғаны жайлы мәлім болған сәттен бастап үш жұмыс күні ішінде кез келген тәсілмен ол туралы Сақтандырушыны хабардар етуге.

10 БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІН ІСКЕ АСЫРУ ТӘРТІБІ ЖӘНЕ ШАРТТАРЫ

10.1. Сақтандыру төлемі туралы талапты Сақтандырушыға Сақтанушы (Сақтандырылушы) не Пайда алушы болып табылатын өзге тұлға жазбаша нысанда, оның ішінде қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын реттеу, бақылау және қадағалау жөніндегі уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісіне сәйкес Сақтандырушының интернет-қоры арқылы қояды.

Сақтандырушының талабы бойынша өтініш беруші Сақтандырушыға рұқсаты бар мемлекеттік органдардың дерекқорларында және (немесе) ақпараттық жүйелерінде электрондық нысанындағы құжаттарды қоспағанда, сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті құжаттардың түпнұсқаларын беруге міндетті.

10.2. Сақтандыру төлемі туралы арызға келесі құжаттар тіркеледі:

1) Сақтанушымен танылған Пайда алушының келтірілген зиянды, оның мөлшерін, немесе үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және/немесе мүлкіне қауіпті өндірісі факторларымен келтірілген зиянды өтеу туралы заңды күшіне енген сот шешімін растайтын құжаттар қосылған зиянды өтеу туралы талабы;

2) зиян мөлшерінің алдын алу немесе азайту бойынша шараларды қабылдаумен байланысты шығындарды растайтын құжаттар (болса).

10.3. Құжаттарды қабылдаған Сақтандырушы арыз иесіне ұсынылған құжаттардың толық тізімі мен оларды қабылдау күнін көрсетіп, анықтама ұсынады.

10.4. Пайда алушы болып (ол қайтыс болған жағдайда, ҚР заңдарына сәйкес оның өліміне байланысты зиянды өтеп алуға құқығы бар тұлға) үшінші тұлға саналады немесе Сақтандырушының жауапкершілігі көлемі шегінде келтірілген зиянды үшінші тұлғаға өтеген және сақтандыру төлеміне құқық алған өзге тұлға (зиянды өтеп алуға құқығы бар тұлға) табылады.

10.5. Сақтандырушымен немесе сот шешімімен сақтандыру жағдайы ретінде танылған үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және/немесе мүлкіне қауіпті өндірісі факторларымен келтірілген зиянды өтеу туралы арызды қанағаттандыру олардың түсу тәртібіне қарай іске асырылады, ал бірнеше арыздар бірге келіп түскен жағдайда келесі тәртіпте:

1) бірінші қатарда жеке тұлғалардың өміріне және денсаулығына келтірілген зиянды өтеу туралы талаптар қанағаттандырылады;

2) екінші қатарда жеке тұлғалардың мүлкіне келтірілген зиян өтеледі;

3) үшінші қатарда заңды тұлғалардың мүлкіне келтірілген зиян өтеледі.

10.6. Әрбір үшінші тұлғаның өміріне және денсаулығына келтірілген зиян үшін сақтандыру төлемінің мөлшері Заңмен тиісті жылға анықталған республикалық

бюджет туралы заңмен белгіленген айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде белгіленеді және келесідей:

1) қайтыс болғанда-1000;

2) мүгедектік тағайындалғанда:

I топ-800;

II топ-600;

III топ- 500;

«мүгедек бала»-500;

3) мүгедектік тағайындамай жарақаттану, жарақат алу немесе басқа денсаулыққа зақым келтіру барысында- амбулаторлық және (немесе) стационарлық емдеу нақты шығындары мөлшерінде, алайда, 300 көп емес.

Жәбірленуші қайтыс болған жағдайда және оның мұрагерлері болмаса, Сақтандырушы жерлеуге қажетті шығындарды өтейді, алайда, объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартымен белгіленген сақтандыру сомасы шегінде.

10.7. Мүлік бүлінген жағдайда келтірілген зиян мөлшері сақтандыру жағдайының туындауына дейін орын алған мүліктің қалыпты тозуын ескере отырып, оны қалпына келтіру бағасын есептеуден анықталады.

Мүлікті қалпына келтіру бағасы сақтандыру жағдайы туындағанға дейін әрекет еткен орта нарықтық бағалар мен тарифтер негізінде анықталады.

Мүлікті құрту барысында келтірілген зиян мөлшері сақтандыру жағдайы туындау күніне тозуды ескере отырып, мүліктің нақты бағасынан анықталады.

Егер мүлікті қалпына келтіру техникалық немесе экономикалық тұрғыда негізсіз немесе мүмкін емес болса, мүлік құртылған болып саналады. Егер оның барысындағы болжамды шығындар (қалпына келтіру бағасы) сақтандыру жағдайының туындау күніне есептелген амортизацияны ескере отырып, мүліктің нақты бағасынан сексен пайызынан асса, мүлікті қалпына келтіру экономикалық тұрғыда негізсіз болып саналады.

10.8. Сақтандыру жағдайының туындауы нәтижесінде әрбір үшінші тұлғаның мүлкіне келтірілген зиянның мөлшері сақтанушының (сақтандырылушының) немесе Пайда алушы болып табылатын өзге тұлғаның арызы бойынша Сақтандырушы анықтайды. Келтірілген зиянның мөлшерін бағалауды қажет болған жағдайда тәуелсіз сарапшы іске асырады. Келтірілген зиянды бағалау нәтижелерімен келіспеген жағдайда жақтар басқаны дәлелдеуге құқылы.

10.9. Сақтандырушы келтірілген зиянның мөлшерін анықтау мақсатында қосымша тергеуді жүргізуге құқылы. Оның барысында ол апатты, оқиғаны техникалық тергеу материалдарын, зиянды келтіру мәселесі бойынша мемлекеттік органдардан құжаттарды, медициналық құжаттарды, жоғалған (бүлінген) мүліктің

бағасы туралы талдауға мүмкіндік беретін шоттарды, жасалған жұмыстар бағасы, көтерген шығындар және басқа қажетті құжаттарды талап етуге құқылы.

10.10. Сақтандыру төлемдері объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартымен белгіленген сақтандыру сомасы шегінде іске асырылады.

10.11. Егер келтірілген зиян басқа тұлғалармен өтелсе, Сақтандырушы объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты бойынша сақтандыру төлемінің сомасы мен басқа тұлғалармен өтелген сома арасындағы айырмашылықты өтейді. Сақтанушы Сақтандырушыға үшінші тұлғаларға зиянды өтеу есесіне басқа тұлғалар іске асырған оған мәлім болған барлық төлемдер туралы хабарлауға міндетті.

10.12. Сақтандыру төлемін іске асырған Сақтандырушы төленген сома шегінде Сақтанушыға кері талап қою құқығына келесі жағдайда ие:

- 1) сақтандыру жағдайының туындауына жолданған немесе оның туындауына әсер еткен Сақтанушының (сақтандырылушының) қасақана әрекеттері;
- 2) Сақтанушының (сақтандырылушының) ҚР заң актілерімен белгіленген тәртіпте сақтандыру жағдайымен себепті байланыстағы қылмыстық немесе әкімшілік құқықбұзушылық деп танылған әрекеттерді жасауы;
- 3) Сақтанушының (сақтандырылушының) зиянды азайту бойынша дұрыс және қолайлы шараларды қасақана қолданбауы нәтижесінде зиян мөлшерінің ұлғаюы;
- 4) Сақтанушының (сақтандырылушының) Сақтандырушыға сақтандыру объектісі, сақтандыру тәуекелі және оның салдары жайлы алдын ала жалған мәліметтерді хабарлауы;
- 5) Сақтанушының (сақтандырылушының) сақтандыру жағдайының туындауына жауапты тұлғаға кері талап қою өз құқығынан бас тартуы, сонымен қатар сақтандырушыға талап қою құқығының ауысуына қажетті құжаттарды беруден бас тартуы.

11. БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІН ІСКЕ АСЫРУ ҮШІН ҚАЖЕТТІ ЖЕТПЕЙ ТҰРҒАН ҚҰЖАТТАР ТУРАЛЫ САҚТАНУШЫНЫ ЖӘНЕ САҚТАНДЫРУШЫНЫ ХАБАРДАР ЕТУ МЕРЗІМІ

11.1. Сақтандырушы Сақтанушы (Пайда алушы, Сақтандырылушы) немесе оның өкілі осы ереженің 10.2. тармағында көрсетілген сақтандыру төлемін іске асыруға қажетті барлық құжаттарды ұсынбаған жағдайда жетпей тұрған құжаттар жайлы Сақтандырушы сақтандыру төлемін іске асыру туралы жазбаша арызды алған сәттен бастап 3 (үш) жұмыс күннен кешіктірмей хабарлауы тиіс.

12. БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІ ТУРАЛЫ ШЕШІМДІ ҚАБЫЛДАУ МЕРЗІМІ НЕМЕСЕ САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІН ІСКЕ АСЫРУДАН БАС ТARTУ ТУРАЛЫ

12.1. Сақтандыру төлемін Сақтандырушы осы ереженің 10.2. тармағымен қарастырылған құжаттарды алған сәттен отыз күннен кешіктірмей іске асырады.

12.2. Сақтандырушы сақтандыру төлемін іске асырудан толық немесе ішінара бас тартуға құқылы, егер сақтандыру жағдайы келесі салдарынан болса:

1) сақтандыру жағдайының пайда болуына немесе оның болуына әсерін тигізуге жолданған қасақана әрекеттер, қажетті қорғаныс немесе аса қажетті жағдайда жасалған әрекеттерден өзге;

2) ҚР заң актілерімен белгіленген тәртіпте сақтандыру жағдайымен себепті байланыстағы қасақана қылмыстық және әкімшілік құқықбұзушылық деп танылған пайда алушының әрекеттері.

12.3. Сақтандырушының сақтандыру төлемін іске асырудан бас тартуға келесі негізі болуы мүмкін:

1) объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартымен қарастырылған сақтандыру сомасынан аса зиянды өтеу туралы кез келген талап;

2) Сақтанушының (Сақтандырылушының) және (немесе) Пайда алушы болып табылатын кез келген тұлғаның залалды келтіруге жауапты тұлғадан тиісті өтемақыны алуы;

3) Сақтандырушыны сақтандыру жағдайының туындауы туралы хабарламауы.

12.4. Сақтандыру төлемін іске асырудан бас тарту туралы шешімді Сақтандырушы қабылдап, отыз күн ішінде Сақтанушыға (Сақтандырылушыға) және (немесе) Пайда алушыға жазбаша түрде дәлелді бас тартудың себептерін және Сақтанушының (Сақтандырылушының, Пайда алушының) Қазақстан Республикасы заңнамасының ерекшеліктерін ескере отырып, келіспеушіліктерді реттеу үшін сақтандыру омбудсманына жүгіну құқығы туралы хабарламаны көрсетіп хабарлауы тиіс.

13 БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫН ҚЫСҚАРТУ ШАРТТАРЫ

13.1. Объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты келесі жағдайларда қысқартылған болып саналады:

1) шарттың әрекет етуінің мерзімі өтіп кетсе;

2) шарт мерзімінен бұрын қысқарса;

3) Объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты бойынша сақтандыру сомасы мөлшерінде сақтандыру төлемін (төлемдерін) Сақтандырушы іске асырса.

13.2. Объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын мерзімінен бұрын қысқарту тәртібі, шарттары және салдары ҚР азаматтық заңдарына сәйкес анықталады.

14 БӨЛІМ. ҚОСЫМША ШАРТТАР

14.1. Сақтандырушы сақтандыру сыйақысын төлеу мүмкіндігін Сақтандырушының интернет-қоры арқылы ұсынады.

14.2. Сақтандыру шартын Сақтандырушының қарауына қарай интернет-қорын пайдаланып жасаған жағдайда Сақтанушыға Заңға сәйкес есептелген төлеуге жататын сақтандыру сыйақысынан он пайыздан көп емес мөлшерде жеңілдік ұсынылуы мүмкін.

15 БӨЛІМ. ДАУЛАРДЫ ШЕШУ ТӘРТІБІ

15.1. Сақтандыру шарттары бойынша Сақтанушы мен Сақтандырушы арасындағы даулар келіссөздер арқылы шешіледі, ал келісімге келмеген жағдайда- ҚР заңдары белгілеген тәртіпте.

15.2. Сақтандыру шартынан туындайтын дау пайда болған жағдайда Сақтанушы (үшінші тұлға, Пайда алушы) Сақтандырушыға (оның ішінде Сақтандырушының филиалы, өкілдігі, интернет-қоры арқылы) жазбаша арызды оның талаптарын растайтын құжаттарды қосып не сақтандыру омбудсманына (тікелей сақтандыру омбудсманына, оның ішінде оның интернет-қоры, немесе оның филиалы, өкілдігі) не сотқа «Сақтандыру қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңында көзделген ерекшеліктерді ескере отырып, объектілер иелерінің жауапкершіліктерін міндетті сақтандыру шартынан шығатын дауларды реттеу үшін жолдауға құқылы.

15.3. Сақтанушыдан (жәбірленушіден, Пайда алушыдан) арызды алған сәттен бастап сақтандырушы бес жұмыс күні ішінде оны қарап, одан әрі дауды реттеу тәртібін көрсетіп, жазбаша жауап ұсынады.

15.4. Сақтанушы (жәбірленуші, Пайда алушы) сақтандыру омбудсманына жүгінген жағдайда Сақтандырушы Сақтанушының (жәбірленуші, Пайда алушы), сақтандыру омбудсманының сұранысы бойынша дауларды қарауға және шешуге қарасты құжаттарды, сұранысты алған күннен үш жұмыс күні ішінде ұсынуға міндетті.